

SATUL ȘI ȘCOALA

REVISTĂ LUNARĂ PENTRU
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

S U M A R U L :

<i>Dr. C. Sudețeanu</i> : Învățătorii și noua orientare pedagogică	225
<i>Dr. Al. Roșca</i> : Individualismul modern	226
<i>Victor Lazăr</i> : Bibliotecile dela sate	299
<i>Neyrink</i> : Educația fizică în grădinile de copii (traducere)	231
<i>Marin I. Biolan</i> : Determinarea văzului	235
<i>V. Călugăru</i> : Ce profesioni preferă copiii	236
<i>N. Nistor</i> : Constatări privitoare la școala primară din județul Turda	239

PAGINA LITERARĂ :

<i>Dimitrie Goga</i> : Zece Mai	244
---	-----

CRONICA :

† Contesa de Noailles. — † Spiridon Popescu. — † Jean Bart. — Repartizarea posturilor în învățământul primar. — Examene de diferență. — Primăria din Brașov și cultura românească. — Monitorul Oficial. — Școlile normale din Gherla. — Aprobarea manualelor didactice. — Surplusul de învățători. — Crucea Roșie a Tinerimei. — Către cititori.

CĂRȚI, REVISTE :

Ziua cărții. — *M. Biciulescu și I. Tassu* : Lumea lui Gogoneața. — *M. Biciulescu și I. Tassu* : Călea greșită. — *Sava Golumba* : Cărticică de cântece.

Satul și Școala

Redactată de C. IENCICA și D. GOGA, profesori.

Correspondența pentru redacție:

Constantin Iencica Str. Mârzescu No. 21, Cluj.

Correspondența pentru administrație:

Dimitrie Goga Str. Bob Nr. 13, Cluj.

Abonamentul 120 lei pe an pentru învățători ; 150 lei pentru școale și comitetele școlare.

*

Răspândiți această revistă printre prieteni și cunoscuți. In ea se oglindesc ideele și acțiunea celor cari doresc ridicarea satelor și a școlaei primare.

*

Cine nu înapoiază, în timp de 10 zile dela expediere, exemplarul ce i s'a trimis, este considerat abonat și așteptăm costul abonamentului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Amintiți-Vă că hârtia, tiparul și lucrul sunt scumpe ; revista se susține numai din abonamente. Trimiteți-ne deci, neintârziat, costul abonamentului pe adresa Administrației.

*

In loc de chitanță, numele abonaților se trece pe pagina a 3-a a copertei.

Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază.

*

Lucrările și revistele primite la Redacție vor fi amintite la Bibliografia acestei reviste. Rugăm revistele să accepte schimbul.

*

Domnii abonați, cărora le lipsese numere din revistă, sunt rugați să le ceară printr'o c. p. dela Administrație, str. Bob 13, Cluj.

INVĂȚĂTORII ȘI NOUA ORIENTARE PEDAGOGICĂ

Din toate frământările, prin care a trecut Corpul didactic primar mai ales în timpul din urmă, a rezultat un bine cu efecte mai durabile poate. Ceva din problemele inerente organizației școlii primare, precum și din nevoile materiale și culturale ale celor care o reprezintă, a început să preo- cupe conștiința publică. Față de greutățile de tot felul, în care se sbate țara, începe să apară convingerea, chiar dincolo de marginile oficialității, că trebuie organizat învățământul primar spre a corespunde cerințelor inevitabile unei vieți de stat modern. Cu aceasta apare și un liman sigur, spre care să ne îndreptăm nădejdele de mai bine în aceste vremuri tulburi. Chiar mai îmbucurător și până la un punct surprinzător este faptul că învățătorimea în loc să tragă din starea ei materială și socială consecințele unei dureroase descurajări sau inactive resemnări, a tras un îndemn la efortare și a îmbrățișat noua orientare care se schițează. Ea vrea și acceptă să fie făuritoarea propriului ei destin și — prin aceasta — al nației întregi. Căci învățătorii au simțit mai bine ca oricine că nu atât o criză materială străbatem în zilele acestea, cât o criză morală. Dar totodată ei și-au dat limpede seama că ieșirea din această criză și îndreptarea stării de astăzi se așteaptă tot dela ei și ei o datoresc națiunii lor. De aceea s'au

întors de atâtea ori tăcuți — după explozia revendicărilor lor legitime — la munca modestă ce îndeplinesc, convinși că ceea ce nu se poate astăzi, trebuie pregătit laborios pentru un mâine mai luminos. Aceasta face tărâna pe care învățătorii o exercită ori și când.

Intr'adevăr, învățătorul lucrează cu vremea și din conviețuirea lui permanentă printre țărani, muncitori ai pământului, el a învățat acest lucru mare deopotrivă cu cea mai mare înțelepciune: trebuie să semeni mai întâi și să cultivi statornic pământul, pentru ca roadele să se coacă și să culegi recolta. Tot așa și învățătorul, neînțeles și aspru judecat adesea de lumea din juru-i, s'a obișnuit să aștepte roadele muncii lui în școală.

Din generația actuală el nu-și face decât un piedestal, pe care înălțat, privește cum se desprinde generația viitoare în vălmășagul pretențiilor și încruntărilor lumii de astăzi. El singur, prin misiunea sa, are rarul privilegiu de a depăși înfăptuirea de azi, spre a deschide perspectiva largă a viitorului, la care muncește statornic.

Să nu ne mirăm atunci că învățătorii noștri, în mijlocul greutăților de tot felul, au înțeles ușor că alte probleme se pun astăzi în fața școlii primare și că ceea ce se cheamă obișnuit nouile curente în pedagogie sunt făgașul care se deschide în pregătirea

a noii generații. Orice schimbare a unghiului de vedere în pedagogie este o schimbare spre o nouă formulă în educație, iar educație înseamnă drumul de legătură între generații. Activismul sau cunoașterea individualității ca și atâtea principii pedagogice actuale, sunt tot atâtea formule, prin care se încearcă o trecere cât mai ușoară de la generația de azi la cea de mâine. A asigura tranziția dintre ele, fără ca nimic să se piardă din ce-a putut avea bun generația actuală și să se contopească în patrimoniul generației următoare, este opera cea mai de seamă pentru care trăește o generație, adică un șir de oameni cari au trăit în același timp. Când zicem însă și intitulăm aceste curente pedagogice, curente actuale, acesta este numai un mod de a vorbi, căci de fapt și în drept, de aceste curente beneficiază și se formează în tiparul lor o generație care depășește marginile actualității.

Iată de ce toată grija trebuie dată școlii și educației, căci toate problemele — de orice ordine ar fi ele, economică, financiară și atâtea altele vor trece într-o zi. Dar ceea ce rămâne și este permanent între noi și cei ce se formează astăzi la viață este ceea ce lucrează învățătorii în școală și

chipul, în care aceștia îi pregătesc la viață. De felul și metoda învățătorilor va depinde mult soarta zilei de mâine. Ea va depinde însă într-o măsură și mai mare de energia morală, care va turna cimentul indestructibil al clădirii viitorului. Fără de această energie morală însă nu vom trece ușor peste criza de astăzi, despre care spunem că este mai ales o criză morală. Iar dacă vrem cu tot dinadinsul ca opera vremii noastre atât de frământată să nu rămână suspendată în vânt, iar cei ce vor veni după noi să nu risce a nu se recunoaște în ceea ce am făcut noi înaintașii, trebuie să băgăm de seamă la fărâmele acestea de ciment dela baza clădirii, care sunt învățătorii presărați pe întinsul țării... Că ei, învățătorii, au simțit și-si dau seama că străbatem o criză morală și-si asumă bucuros sarcina noii orientări pedagogice, care să fie și una morală, nu e mai puțin drept ca și noi să-i ajutăm, Statul să-i ajute — după cum ei îl ajută — a străbate criza vieții de toate zilele pentru îndeplinirea rolului lor.

Atunci și astfel vom cimentă solidaritatea dintre noi în viața Statului și vom cimentă viitorul.

CONSTANTIN SUDEȚEANU.

INDIVIDUALISMUL MODERN.

Se înțelege, în general, prin individualism orice doctrină sau tendință care acordă individului o valoare intrinsecă, superioară valorilor colective, și care subordonează interesele colective intereselor individului. În cele ce urmează vom căuta să schițăm condițiile în care a apărut individualismul și câteva din aspectele mai importante ale individualismului.

Cu cât o societate este mai primitivă, cu atât individul este mai absorbit de

colectivitate. În societățile primitive când un individ comite o crimă, întreagă societatea să simte vinovată și caută să înlăture răul prin diferite ceremonii și ritualuri; uneori taie un țap căruia îi revine rolul de ispășitor. Prin urmare ceea ce caracterizează societatea primitivă este omogenitatea: individul nu este desprins din grupul social. Trep-tat, însă, societatea a început să se diferențieze. Îndeosebi doi sunt factorii care au dus la diferențierea societății: di-

viziunea muncii și diferențele native dintre indivizi. Întâi a început să se precizeze în cadrul societății familia, apoi clasele sociale. Familia s'a identificat însă multă vreme cu șeful familiei, cu tatăl, iar clasele sociale au ajuns în unele părți de ex. în Indii, la osificare (castele) ceea ce a împietat mult emanciparea socială a individului.

În antichitatea greco-romană, însă, individul, îndeosebi individul creator, reușește să se afirme. Totuși nici această epocă n'a cunoscut individualismul. În primul rând în antichitatea greco-romană, statul, cetatea era considerată ca suprema valoare, ceea ce nu caracterizează individualismul. În al doilea rând în antichitate există sclavia, și în sfârșit exista familia care, și avea ca centru autoritatea tatălui.

Creștinismul a rupt barierele sociale, decretându-i pe toți egali și frați, dar împărăția lui Christos nu era din „lumea aceasta“, iar omul pe care-l aveau creștinii în vedere nu era omul întreg în carne și oase, ci omul moral. Această trăsătură caracterizează întreg Evul mediu.

Cu Renașterea, individul începe iarăși să se manifesteze, îndeosebi în lumea artei. Condițiile economice care au urmat au făcut posibilă și manifestarea socială a individului. Prin descoperirea de noi căi de comunicație, comerțul începe să devie din ce în ce mai înfloritor. Comerțul presupune însă deplasare, și mai presupune că cei care fac schimbul trebuie să fie liberi. Mercantilismul a desființat șerbia și a eliberat individul. Desvoltarea industriei care avea nevoie de brațe libere de lucru, a contribuit și mai mult la descătușarea socială a individului. Începuturile individualismului coincid cu începuturile burgheziei. Pentru a înțelege mai bine individualismul, îl vom studia în câteva din manifestările sale principale.

În religie individualismul a fost introdus de către Luther. Prin desvoltarea treptelor ierarhice dintre Dumnezeu și

om, religia ajunsese să-și piardă foarte mult din vitalitatea primitivă. Acest lucru a culminat cu faimoasele indulgențe, care îi dădeau posibilitate credinciosului ca în schimbul unei sume de bani să poată câștiga iertarea păcatelor. Credinciosul putea să-și vadă de necazurile lui, căci erau alții care se rugau pentru el (dacă se mai rugau). Acest lucru l-a indignat pe Luther, care pentru ca să poată da credinței vitalitatea ei primitivă, a tradus Biblia în nemțește și i-a lăsat fiecăruia libertatea să o interpreteze așa cum crede el, fără să fie nevoie de o a treia persoană sau instanță care să mijlocească între om și Dumnezeu. Individualismul în religie n'a mers însă mai departe de unde l-a lăsat Luther. Contradicțiile care i-au apărut credinciosului între Biblie și știință sau între diferitele practici religioase și cerințele vieții moderne, n'au mai dus la reacțiune. Sufletul omului a început să-și găsească și în alte domenii (de ex. în artă, filosofie etc.) o parte din hrana pe care i-o oferă religia.

În filosofie individualismul a fost dus la cea mai mare desvoltare de către Nietzsche. Acest filosof se ridică în primul rând împotriva valorilor absolute. El nu recunoaște valori absolute. Binele, adevărul, frumosul sunt valori umane și prin urmare relative. Cunoașterea pentru Nietzsche nu are o valoare în sine, ci este un mijloc în slujba vieții. Această idee nu o afirmă de altfel numai Nietzsche, ci întreaga filosofie pragmatică, filosofia secolului nostru. Nietzsche este original prin atitudinea sa morală. Principiul vieții este pentru el „voința de putere“, morala sa este morala celui mai tare, celui mai înzestrat, iar scopul ultim supraomul. Nietzsche introduce prin urmare darwinismul în lumea valorilor etico-sociale, și prin aceasta individualismul.

În artă individualismul a luat aspecte cu totul interesante. Clasicismul care dăduse ca valori supreme legile rațiunii, care practica unitatea de loc, timp și ac-

ține, care căuta să prindă universalul din lucruri ș. a. m. d., nu mai putea satisface sufletul modern care se apropia tot mai mult de realitate, care călătoria se mullt și văzuse multe, etc. A venit romantismul care a înlăturat câteva din formele prea rigide ale clasicismului și a eliberat emotivitatea, care în arta clasică era dominată de rațiune. Romantismul aduce expansiunea eului; totuși bazându-se pe notele comune ale subiectivității noastre, pe ceea ce numim „universal uman”, romantismul nu este încă o manifestare tipic individualistă. A urmat simbolismul care a individualizat nu atât creația, cât trăirea artistică. Scopul poeziei, spune Baudelaire, nu este să-ți spue tot, ci să sugereze diferite emoții și sentimente. În felul acesta, aceeași poezie poate fi trăită diferit de către diferiți indivizi. Au urmat însă impresionismul și expresionismul, care au introdus cu mai multă putere individualismul în artă. Pentru expresionist ceea ce este esențial nu este forma, ci trăirea subiectivă, căreia forma trebuie să i se adapteze; iar preocuparea impresionistului este să redea o impresie așa cum a fost simțită, cum a fost trăită în acel moment.

În *viața socială* individualismul este și mai evident. Desvoltându-se industria, au început să fie utilizate în uzine nu numai brațele bărbaților ci și ale femeilor și copiilor. În felul acesta se dă prima lovitură familiei. Pe lângă aceasta industria a ajuns să poată confecționa mai ieftin lucruri pe care înainte le făcea femeia în casă, așa că industria casnică, și cu ea femeia, începe să piardă din importanță. Învățământul primar devenind obligator și înființându-se grădini de copii, casa rămâne goală pentru cea mai mare parte din timpul zilei. Pentru soții care lucrează amândoi în afară de familie este mai convenabil ca menajul să nu se facă acasă; la restaurant pot să iasă mai ieftin și mai comod, ș. a. m. d. Toate acestea au dus la destrămarea treptată și sigură a

familiei și la eliberarea și emanciparea individului. Prin desființarea barierelor dintre clasele sociale și prin introducerea principiilor democratice, individul se va afirma și mai mult.

În *viața economică* individul a ajuns deasemenea să fie apreciat. Ideile care au dus la aprecierea și valorificarea individului în viața economică sunt: 1) munca unui individ este mai rentabilă când individul respectiv lucrează în direcția aptitudinilor lui; 2) indivizii diferă foarte mult între ei în ceea ce privește înzestrarea lor nativă (aptitudini, inteligență etc.); 3) cel mai bun lucru pe care-l putem face, ca să realizăm maximum de rendement cu minimum de efort, este să punem pe fiecare acolo unde poate să producă mai mult; deci omul potrivit la locul potrivit. Astfel s'a ajuns la instituirea Selecției și Orientării profesionale.

În *școală* individualizarea a avut ca punct de plecare motive similare cu aceea care au dus la aprecierea individului în viața economică; 1) recunoașterea diferențelor nativă care există între copii, și pe care educația nu poate să le schimbe; 2) elevii, și indirect societatea, profită mai mult dacă mijloacele de învățământ sunt adaptate putințelor mintale ale copiilor. Primele încercări de individualizare a învățământului s'au făcut (în 1859) prin înființarea de clase și școli speciale și pentru copiii debili mintali. Mai târziu s'au înființat clase și școli speciale și pentru copii dotați. Astăzi în multe țări (de ex. în Belgia) acolo unde există clase paralele, copiii sunt repartizați în aceste clase după nivelul mintal, așa că între clase este o diferență calitativă, o diferență de inteligență. În afară de aceasta, pe măsură ce psihologia a ajuns să stabilească metode și pentru celelalte aspecte sociale ale psihicului (aptitudini, temperament, etc.) a căutat să le utilizeze pentru a obține o cunoaștere cât mai completă și mai sigură a sufletului copilului și pentru a adapta mijloa-

cele educative la puțințele sufletești ale copilului. Principiul „școlii pe măsură”, care este la baza învățământului contemporan, ne arată în mod evident, cât de departe a ajuns individualizarea în școală.

Acestea sunt câteva din aspectele mai importante ale individualismului modern. Se pune acum întrebarea: care sunt șansele individualismului pentru viitor? Se va ajunge la un individualism extrem, la anarhism, sau dimpotrivă individualismul va ceda pentru a face loc colectivismului (comunismului), sau însăși se va ajunge din ce în ce mai mult la un echilibru între aceste două forțe antagoniste? Este greu de dat un răspuns. Totuși unele ipoteze se pot preciza. La un colectivism care să nu țină seamă de valorile și diferențele individuale nu se va putea ajunge atâta vreme cât în societate va exista diviziunea muncii și atâta vreme cât vor

exista diferențele native dintre indivizi. Anarhismul nu are nici el șanse mari, pentru că în fiecare din noi există, pe lângă tendințele egoiste, și tendințe gregare care-l fac pe individ să dozească societatea; în al doilea rând munca, îndeosebi cea științifică, nu se mai poate face fără colaborare. Un om, ori cât de dotat ar fi el nu poate să posedă temeinic, nu toate științele ci nici măcar o singură știință în întregime. De ex. care medic va putea spune că el posedă toate cunoștințele din toate ramurile medicinei? Ori, bolnavul trebuie văzut de mulțori de mai mulți specialiști. În sfârșit anarhismul ar face viața în societate dificilă dacă nu imposibilă, prin nerespectarea valorilor colective și a normelor de conduită. Singura cale și posibilă și utilă, este îmbinarea între colectivism și individualism, un echilibru între aceste două forțe.

Dr. Alexandru Roșca

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECILE DELA SATE.

Intr-o adunare electorală ținută în Iulie 1932, dl D. Gusti, Ministrul Instrucțiunii și directorul Institutului Social din București, a spus între altele, că în drumurile multe făcute pe la sate, țărani adeseori i s'au plâns, că au școală, bibliotecă, bancă populară, dar nu știu ce să facă cu ele! Tristă mărturisire. Ea dovedește că satele noastre sunt lipsite în mare parte de conducători pricepuți, cari să-l facă pe plugar să înțeleagă rostul acestor instituțiuni.

De fapt, abia va mai fi vreun sat în România, care să nu aibă, nu una, ci mai multe biblioteci. Au înființat biblioteci la sate Casa Școlilor, Liga pentru unitatea Românilor, Fundațiunea Principelui Carol, în Bihor Cele Trei Crișuri, în Transilvania și Basarabia Asociațiunea „Astra”, pretutindeni mulți particulari. Sunt și o mulțime de biblioteci

parochiale, chiar începuturi de biblioteci comunale.

Și cu toate acestea se citește prea puțin!

Unica persoană la sate, care poate face în privința aceasta totul pentru îndreptare, e învățătorul.

Între mijloacele de culturalizare, unul din cele mai de frunte e răspândirea gustului de citit. Cartea pătrunde și acolo, unde alte mijloace de cultură nu pot pătrunde ușor: ea se poate citi în coliba cea mai modestă, o poate citi păcurarul la oi, bolnavul, o poate citi cel cu cultură puțină. Cartea bună citită, e o mângâiere în necazuri, e un mijloc sfânt de uitare a acestuia.

Nimeni nu poate zice, că nu are vreme de citit. De altminteri învățarea cititului se face tocmai pentru a citi și după ce l-ai învățat.

Înainte de toți, cel dintâiu care e dator să citească mereu e însuși învățătorul, care uitând cu timpul mult din ce a învățat în școală, trebuie să-și reîmprospăteze mereu cunoștințele. Multe din cele învățate sunt teorie, bună pentru ascuțirea și disciplinarea spiritului, dar cu puțină putință de aplicare. El trebuie să-și completeze elementele, cari îi trebuiesc pentru viața practică, la sat, căci el e socotit — până dovedește contrarul, drept cel mai mare cărturar al satului. Pe el îl întreabă copiii și adulții de multe, și e mare rușine să nu știe răspunde.

Învățătorul trebuie deci să fie un *enciclopedist*, care ajutat și de cărțile din bibliotecă să poată fi sfătuitor bun în toate chestiunile vieții rurale.

Toți cei ce am venit în atingere cu absolvenții de-ai școlaei primare, am constatat cu durere defectuoșitatea, cantitativă și calitativă a cunoștințelor la mulți dintre ei. Vina o poartă în mare parte și programa analitică supraîncărcată și cuprinzând mult balast fără nici un folos pentru omul dela sate. Mai vine și cercetarea neregulată a școlaei, produs al demagogiei desfrânate a unor politicieni. România are cel mai mare număr de analfabeți în Europa, cu toate că are mii de învățători șomeri.

Rezultatele nu totdeauna îmbucurătoare ale învățământului nostru primar se pot îndrepta deci prin *Bibliotecile dela sate*, cu cărți bune și citite, pentru tinerime și adulți.

Pentru copii și tinerime peste tot, cartea dlui Apostol Culea, apărută în editura Casei Școlaelor în 1923 ne dă un catalog foarte bogat de ce e potrivit să se citească. Învățătorul conducător al bibliotecii să țină socoteală de faptul că pentru a face pe copil și pe adultul dela sate să îndrăgească cititul trebuie să-i dea mai întâiu cărți de petrecere, folclor, apoi de cele cari dau într'o limbă ușoară și având ilustrațiuni, îndrumări privitoare la îndeletnicirile plugarului nostru. Cărți pentru tinerime și pen-

tru adulți are multe Casa Școlaelor, Cartea Românească din București, „Astra“ din Sibiu și Chișinău, precum și alte edituri. La alegerea cărților literare trebuie multă băgare de seamă, mai ales fiind vorba de cele după războiul cel mare, căci mai toate caută să propovăduască un eroticism murdar sau să generalizeze icoanele cât mai posomorite ale vieții de astăzi, prezentată ca fiind lipsită de orice ideal. Tot așa și presa.

Din nici o bibliotecă să nu lipsească *Biblia*, mai ales Testamentul Nou.

Bibliotecile existente trebuie reîmprospătate mereu cu cărți nouă, potrivite, cari trebuie cumpărate. Se înțelege, că nu putem aștepta să le cumperă învățătorii, cea mai oropsită becașă cărturărească în România de azi. Dar poate se găsește — admit, că prin excepție — ici-colea vreo primărie care să jertfească în fiecare an câteva sute de lei și pentru biblioteca satească. Rezultat mai bun și sigur va obține învățătorul aranjând în fiecare an una sau două reprezentații cu elevi și adolescenți, iar din venitul acestora să destăieze un procent bun pentru cumpărarea de cărți.

Nu e destul să avem bibliotecă în fiecare sat, ci cărțile ei trebuie să fie și citite. Trebuie deci căutate mijloace potrivite pentruca să *destăieze dragostea de citit la elevii adolescenți și adulți*. Dacă corpul didactic al școlaelor normale va ști să producă această dragoste în sufletul viitorilor învățători înecă de pe băncile școlaei, lucrul nu e greu. Fiecare școală normală are o bibliotecă bogată. Dacă fiecare profesor va învăța, ca elevii să citească din această bibliotecă câteva cărți în legătură cu materia lui, apoi să și controleze ce au citit, se va apropia mult de ținta dorită. Și în cadrele societăților de lectură formate de elevii normaliști se poate mult lucra în direcția aceasta. În cei șase ani serviți la școala normală din Cluj, fiind aproape în permanență președintele societății, am invitat de s'a făcut de către bibliotecar o statistică minuțioasă a ci-

titorilor și a cărților citite. Statistica aceasta s'a citit în ședința de fine de an și am constatat cu plăcere, că toți, afară de unul, au citit, unii prea mult chiar. Cei ce au citit puțin au fost obiectul de răs al colegilor.

La elevii cursului primar, munca învățătorului e mai ușoară, căci aici intervine și autoritatea lui. În ajutor îi vine și ordinul circular al Ministerului Instrucț. Nr. 163307 din 1931, prin care se aprobă, ca o oră de gramatică cu elevii claselor II, III și IV să fie înlocuită obligator cu lecturi sau povești și din literatură copilului. În legătură cu acest ordin s'a publicat și o listă de cărți, din cari se poate citi. Se înțelege, că li se va da elevilor mai mari posibilitatea să poată împrumuta cărți pentru a citi din ele și acasă, unde vor asculta și ceilalți membri ai familiei. Ca să poată face lucrul acesta cu plăcere pentru ascultători, învățătorul va insista mult, ca elevii să deprindă bine citirea logică și apoi cea estetică.

Deprinzând astfel pe elevi, majoritatea lor va rămânea cu dragostea de carte și după ce au părăsit băncile școlii.

Dar avem mult tineret nedepins din copilărie. Pe aceștia va încerca învățătorul să-i atragă — în lunile de iarnă mai ales — prin propagandă și personal, dar mai ales strângând în zile libere tineri la școală și citindu-le, apoi înduplecându-i să împrumute cărți din bibliotecă și să le citească la cât mai mulți și acasă sau, de primăvară până toamna, pe câmp, unde sunt câte doi-

trei cu vâtele sau la paza holdelor. Constatând, că tineretul, îndeosebi fetele, se jenează să vină la el, va face bine dacă-și va forma din câțiva tineri — flăcăi și fete — ajutoare pentru propagandă și pentru împărțirea cărților de citit. Ca să-și poată da seamă de rodul muncii lui, să țină jurnal despre toate cărțile, ca și de câteori s'au citit, cine le-a citit (după sex și etate).

În mici conferințe, ținute iarna cu un număr mai mare sau mai mic de adulți, va arăta acestora folosul cititului de cărți bune, le va citi însuși la început ce e mai atrăgător, mai ales cărți de petrecere, trecând apoi la cele cu îndrumări pentru viața de toate zilele a săteanului. Îi va îndemna apoi să ia cu ei cărți și acasă spunându-le că el stă oricând la dispoziția lor pentru a le da lămuriri necesare, când au nevoie de ele.

Învățătorul să nu-și facă iluzii prea mari la început. Va începe cu doi-trei și de regulă va aștepta chiar ani până să obțină rezultatul dorit de-a fi dezvoltat gustul de citit la un număr mare de săteni. Și azi se potrivește vorba romană: *Gutta cavat lapidem non vi, sed semper cadendo* (picătura găurește piatra nu cu forța, ci căzând mereu).

Și îndeletnicirea cu propovăduirea cititului e un mijloc minunat pentru a-și apropia sufletește pe tineri și bătrâni. Și tocmai o cât mai mare apropiere sufletească între învățător și săteni garantează rodul muncii lui.

VICTOR LAZĂR.

EDUCAȚIA FIZICĂ ÎN GRĂDINILE DE COPII *)

În orașele mari unde o mulțime de factori contribuie la vicierea aerului, este de prima necesitate de a învăța pe copii să respire cum trebuie. La cei mai mulți dintre micuții noștri insuficiența respi-

rațiunii este datorită unei dezvoltări incomplete a vârfului plămânului.

Pe cât posibil noi să facem să execute des diferite exerciții respiratorii corecte, dându-ne osteneala de a-i deprinde să respire pe căile nasaie

Inspirația pe nas presupune că nasul e bine întreținut, și încă curat,

*) După Neyrinck: *L'Education au Jardin d'Enfants*.

Să învățăm deci pe copii să-și șteargă nasul.

Să-i învățăm, astupând alternativ fiecare nară, și să golească perfect cealaltă. Să ne încredințăm prin mici exerciții dacă executarea a fost bine făcută.

Exemplu: 1) Printr'o respirație nasală dintr'o singură nară să facem să sboare o bucățică de vată, un fulg pus pe dosul mâinii.

2) Jocul cu oglinda: aburim oglinda expirând adânc: a) prin amândouă nările odată; b) alternativ prin fiecare nară. De mai multe ori pe zi și în special la începutul clasei, dimineața și după amiază, să obișnuim pe cei mici la o întreținere perfectă de curățenie a nasului.

În fiecare zi interesându-ne de câțiva copii, numai în scurt timp toți vor ajunge de a se obișnui cu acest mijloc de igienă.

Să înlesnim amplitudinea respiratorie.

Diferite jocuri ne permit de a înlesni această funcțiune care cere o inspirație — urmată apoi de o expirație — amândouă cât se poate de complete.

Avem câteva exerciții:

1) Cu ajutorul unui paiu să facem bășici de săpun.

2) Sufilând să facem să sboare o bucățică de vată sau un fulg.

3) Confectionând în timpul ocupațiilor manuale jucării mici care pot să contină un volum de aer din ce în ce mai mare, să încercăm dintr'odată să umplem tot golul introducând o cantitate mai mare de aer.

4) Să construim cu ajutorul cuburilor un turn și să-l distrugem dintr'o suflare.

5) Comparația puterii de a sufla.

Tragem cu creta o linie pe un plan orizontal (o masă la nivelul capului unui copil), pe care punem succesiv diferite obiecte.

Să vedem care este copilul care prin puterea suflării sale îndepărtează mai

mult obiectul. Ne vom servi de obiecte din ce în ce mai grele și variind jocul, înclinând planul din ce în ce mai mult.

6) Să învățăm pe copii să respire ritmat: Jocul Paiaței. Sărituri depărtând picioarele și ridicând brațele în lături.

Să învățăm pe copii să inspire.

Este mult mai ușor de a învăța pe copii să expire decât să-i facem să pruceapă cum ar trebui făcută o inspirație profundă.

La copiii mici inspirația este în mare parte abdominală, deci noi suntem chemate să-i învățăm să respire făcând să funcționeze plămânii în întregime.

Ca să ne facem înțeleși de copii, le spunem să pue mâinile pe abdomen, arătându-le cum trebuie să inspire.

Acest exercițiu repetat mai multe zile, copiii singuri vor observa balonarea ce se produce în timpul inspirației. Când acest lucru va fi învățat — procedăm cu a doua mișcare — adică să pue mâinile pe piept și să le arătăm mișcarea toracelui în inspirație.

După repetite exerciții, să-i facem să observe singuri cum, când pieptul se ridică (se umflă) abdomenul rămâne aproape imobil. Acesta este mijlocul de a învăța pe copii să inspire normal. Aceste prime exerciții se pot face cu mai multă ușurință în poziție orizontală (culcătă). — Să profităm de orice moment liber, ca înainte și după orice lecțiune să-i obișnuim cu aceste exerciții educative. Să-i observăm individual și numai când fiecare în parte e în stare să respire într'un mod igienic, să facem aceste exerciții pe grupe.

În acest mod educatoarea își va putea da seama și va atrage atenția medicului asupra copiilor cu respirația insuficientă. Exercițiile respiratoare își au locul printre numeroasele jocuri pe care le vom expune.

Influența acestor exerciții este liniștitoare, dar trebuie să se execute întotdeauna când echilibrul organic este întrerupt de

ex. după un efort de atenție, după dansuri, sărituri, etc.

EDUCAȚIA RESPIRAȚIEI.

O serie de exerciții.

Pozițiunea inițială: Brațele în jos, călețele alăturate, vârfurile picioarelor depărtate.

1) Pozițiunea inițială.

Inspirație profundă, simultan prin cele două nări. Expirația completă pe nas.

2) Pozițiunea inițială.

Inspirația profundă astupând alternativ fiecare nară.

Expirația completă pe nas.

3) Pozițiunea inițială.

Indepărtarea și rotațiunea brațelor, în afară.

Inspirație.

Revenirea în pozițiunea inițială. Expirație.

4) Pozițiunea inițială.

Mănile pe șolduri.

Ridicarea pe vârful picioarelor. Inspirație.

Revenirea la poziția inițială. Expirație.

5) Exercițiile 3 și 4 combinate.

Pozițiunea inițială.

Ridicarea pe vârful picioarelor, îndepărtarea și rotațiunea brațelor. Inspirație.

6) Revenirea în poziția inițială. Expirație.

Porțiunea inițială.

Ridicarea laterală și rotațiunea brațelor, dosul palmelor în jos. Inspirație. (palmele în sus).

Revenirea în poziția inițială. Expirație.

7) Pozițiunea inițială.

Ridicarea laterală și rotațiunea brațelor, dosul palmelor în jos.

Extensiunea alternativă a picioarelor înapoi. Inspirația.

Revenirea la poziția inițială. — Expirație.

8) Pozițiunea inițială.

Ridicarea verticală și rotațiunea brațelor, trecând prin poziția laterală.

Inspirația. Revenirea la poziția inițială. Expirație.

Observație. Aceste serii de exerciții respiratorii au fost experimentate în toate grădinițele noastre de copii. Ele sunt întotdeauna însoțite de ritm muzical lent. Diferite alte exerciții pot fi aplicabile cu același ritm rar de 3/6/8 timpi cu același folos. Cele descrise nu servesc decât a arăta ceea ce se poate obține lucrând și executând aceste exerciții cu copiii dela 5—6 ani.

Exerciții de echilibru.

În general pentru exercițiile de echilibru sunt absolut necesare diferite accesorii și aparate. Din cauza întrebuintării acestui material practicat liber, aceste exerciții pot fi trecute printre jocurile cu jucării demontabile. (A se vedea la jocurile libere).

Și aci copii trebuie să-și aleagă materialul necesar executării acestor exerciții.

Tot ce-i înconjoară constituie un material natural care le pune la dispoziție o mulțime de elemente pentru aceste jocuri.

Să ne servim de marginea trotuarelor din curtea școlii, de treptele (scările) de la intrare, trunchiuri de copaci, de scaune, taburele, de scări mai vechi, de bărne, scânduri, lăzi, de pedestale. În fine tot ce se poate găsi prin pod și pivnițe aranjate într-un chip metodic și ingenios ne sunt de un neprețuit ajutor.

Putem construi cu aceste obiecte tot felul de planuri mai înalte sau mai joase, în cât copiii pot face exerciții numeroase cu ajutorul cărora se pot desvolta, mlădia.

Valoarea educativă a acestor exerciții de echilibru.

În timpul acestor exerciții, munca creierului e foarte intensă.

Experiențele ne arată de altfel că cei prea mici (până la 4 ani, n'au încă „simțul echilibrului“).

Ca și ei, copiii cari sunt atinși de tur-

burări mintale nu pot să execute aceste mișcări decât cu mare greutate.

Exercițiile de echilibru dezvoltă voința, puterea de hotărîre, curajul, îndrăzneala și obișnuiesc creierul să comande organismului.

Aceste exerciții cer multă activitate, punând numeroși mușchi în mișcare. Când echilibrul este amenințat, toți acești mușchi lucrează pentru a-l restabili.

La început aceste exerciții vor fi de tot simple, paralel cu dezvoltarea copilului și din ce în ce vor deveni tot mai complicate.

Începem un simplu exercițiu, sub formă de joc bine înțeles; și numai când copilul posedă coordonările necesare executării acestui exercițiu, vom trece la celelalte exerciții pentru a putea ajunge progresiv ca să le facă pe toate, la rând (în serie).

Copiii trebuie să știe să se servească și singuri de aceste aparate. Nu trebuie să pierdem din vedere că în special în timpul jocului liber, educatoarea poate să aprecieze posibilitățile individuale ale micilor școlari; și să-și dea seama la ce poate să se aștepte dela ei când va începe să sistematizeze aceste jocuri.

O serie de exerciții de echilibru.

Să învățăm pe copii:

1) Să stea într'un picior — alternativ.
2) Să sară într'un picior alternativ, pe loc, și înainte.

3) Să se urce și să se scoboare pe scară (trepte) fără a se ținea (sprijini de balustradă).

4) Să se miște într'un spațiu limitat pe lături cu obiecte oarecare: arbuști, pice, bobine, etc. formând un loc de trecere (un pasaj) din ce în ce mai îngust.

5) Să meargă pe o linie dreaptă, trasă pe pământ cu creta.

6) Să meargă pe o linie neregulată — spirală — trasă cu creta pe pământ.

7) Să meargă pe o scândură lată.

8) Să meargă pe o scândură mai îngustă.

9) să meargă pe o scândură așezată pe

2 sprijinitori, care formează o bază ridicată.

10) Să meargă pe trunchiuri mici de copaci, care limitează spațiul ce trebuie să-l treacă pe un plan ridicat.

11) Să meargă pe o scândură puțin mai ridicată, care este așezată cu capetele pe taburele inegale.

12) Să meargă pe o scară culcată la pământ.

13) Să meargă pe un plan inclinat fie urcând sau coborînd și completând cu o săritură finală.

Observație. Aceste exerciții au fost experimentate și aplicate pe un ritm muzical diferit, de ex. marș obișnuit, accelerat, lent, cadențat; pași gimnastici, pași în trei timpi, pas alergător.

Exerciții cu aparatele.

Întrebuințarea acestui material, atât de atrăgător prin el însuși, îndeamnă firește pe copil la joc. În plus, imitând pe micii lui camarazi, antrenat de ritmul muscular care din ce în ce intră în măsură, sensibil la ritmul muzical, copilul se obișnuiește să se miște într'adevăr cu plăcere fiind mereu într'o activitate plină de mișcări ordonate și gradate.

La începutul fiecărei lecțiuni, primele mișcări sunt reprezentate ca niște exerciții derivative pentru ca copilul să nu treacă dintr'odată într'o activitate nouă prea intensă. Primii pași de marș, de dans, care precedă exercițiile, servesc a predispune pe copil la o activitate musculară ulterioară.

S'a dovedit că un mușchiu care lucrează, are nevoie de 5-ori mai mult sânge decât un mușchiu care e în repaos.

Făcând să lucreze mușchii picioarelor, — desconggestionăm creierul, trăgând sângele în părțile inferioare ale corpului. Se cere o mică pauză după fiecare exercițiu. Acest repaos permite răspândirea sângelui în tot corpul și circulația creierului se face în acest mod progresiv, regulată și normală.

Trad. de ZOE BOERESCU,
inspectoare a școalelor de copii mici.

DETERMINAREA VĂZULUI.

Realizări practice.

Problema în jurul căreia se rotește întreaga pedagogie contemporană, este aceea a individualității copilului. În jurul ei se fac toate experiențele, ea face să evolueze întreaga știință pedagogică și să dea naștere la noi planuri și sisteme educative. Între altele se acordă multă atenție cunoașterii individualității copilului în diferite țări pentru a găsi normele în vederea înălțării și desăvârșirii „personalității” ce reiese nu din nivelarea individualităților, ci din selecționarea lor.

Pentru cunoașterea individualității copiilor învățătorul încă din primul an de școală trebuie să „determine simțurile”: văzul și auzul și să aranjeze elevii cu cele două simțuri mai slabe în primele bănci, pentru a putea toți profita de învățământul care se face. Pentru satisfacerea acestor necesități — de primul rang — am măsurat puterea vizuală a 39 subiecți, mai ales că cercetarea aceasta nu ne cere aparate speciale.

Prezenta tabelă grafică înfățișează rezultatul experimentărilor făcute pentru văz și obținut cu ajutorul metodei lui Binet care spune: „Copiii care nu știu să citească, 1—6 ani, trebuie să distingă dela 7 m. depărtare un cerc, un pătrat și o cruce de 21 mm. înălțime. Acei care deosebesc semnele sunt declarați cu vederea normală, iar ceilalți cu vederea nenormală. La copiii care știu să citească, examinarea se face în felul următor: Se scriu pe un carton alb 7 litere de tipar asociate fără sens, înalte de 7 mm. și se pun copiii să le citească dela o depărtare de 5 m. Cei care pot să citească 3 litere din 7, se declară normali”. (Idei noi despre copii, pag. 70—73).

Din cele enunțate, în spicuire, din metoda lui A. Binet, vedem că el repartizează copiii numai în două categorii: normali și nenormali. Privind

tabela noastră, se vede imediat că am fost nevoiți să împărțim copiii în trei categorii și anume: normali = n; supranormali = n⁺; și subnormali = n⁻.

Nr. subiecților	Literele citite din cele 7	Distanța în metri de unde au fost citite	Rezultatul examinării
1	3 litere	6 metri	n ⁺
1	5 ”	5 ”	n ⁺
8	4 ”	5 ”	n ⁺
12	3 ”	5 ”	n
8	2 ”	5 ”	n
1	7 ”	4 ”	n
1	6 ”	4 ”	n
3	3 ”	4 ”	n ⁻
2	2 ”	4 ”	n ⁻
2	2 ”	3 ”	n ⁻
39			

Examinările s’au făcut în cât mai multe ședințe pentru fiecare elev și s’au putut observa că distanța de 5 m. — dată de Binet — între subiect și literele fixate pentru recunoaștere este potrivită. Spunem această constatare cu toată siguranța prin faptul că ne-o arată și tabela din care putem deduce că din cei 10 subiecți notați nu „n⁺” (supranormali) a putut să citească unul din ei și la o depărtare mai mare de 5 m. Putem găsi — cred — și mai mulți subiecți din aceștia, însă la un număr mai mare de copii; noi ne mulțumim și cu atât la un număr de 39, pentru a putea face această constatare. Cercetând această tabelă, vedem că din 39 subiecți examinați, 10 au vederea foarte bună — supranormală —; 22 vederea normală și 7 cu vederea slabă — subnormală. În fața acestui rezultat, suntem obligați a proceda la aranjarea elevilor în bănci, repartizându-i pe cei cu vederea slabă

în băncile din față și satisfăcând în același timp și un principiu pedagogic de mare valoare.

Am menționat mai sus că A. Binet consideră normali numai pe aceia care pot citi 3 litere din 7, la depărtare de 5 m., iar cei cari nu pot, sunt declarați nenormali. Măsurătorile noastre ne-au mai dat încă o categorie de elevi — pe acei care citesc mai mult de 3 litere dela 5 m. și încă ceva mai mult, chiar și dela 6 m. În privința acestei categorii — de elevi — Binet nu ne spune nimic, lucru ce ne-a obligat să mai formăm o a treia grupare numind-o „supranormală“.

Ca pivot de conducere am apelat întotdeauna la relațiile lui A. Binet, luând pentru normali 3 litere la 5 m., după cum se poate constata din tabela grafică. A survenit însă o mică schimbare prin faptul că am considerat cu vederea normală și pe următorii: 8 subiecți, 2 litere la 5 m.; 1 subiect, 7 litere la 4 m.; și 1 subiect, 6 litere la 4 m. (Vezi tabela la grupul normalilor „n“). Acești subiecți pot intra în categoria normalilor prin următoarea justificare, care ne face să

credem că ar fi satisfăcătoare.

La cei 8 subiecți care au citit 2 litere la 5 m., citesc foarte bine cele 7 litere la 4 m.; iar ceilalți 2 cari au citit 6—7 litere dela 4 m., citesc mulțumitor o literă dela 5 m. depărtate. Lucru ce ne obligă a spune următoarele: „*pot fi considerați normali, toți elevii cari citesc cel puțin 6 litere la 4 m. și cel mult 3 litere la 5 m.*“. Rezultatul acesta nu este definitiv pentru că trebuie dovedit prin experimentarea a mai mulți subiecți. Dar îl credem ca bun, pentru clasificarea normalilor.

În timpul experimentărilor am găsit cazuri cu dureri de ochi, care erau periculoase pentru întreaga clasă, și pe care i-am obligat să se ducă la doctor. Determinarea văzului, făcând parte din studiul individualității, iar educația conform individualității fiind un postulat al școlii contemporane, învățătorii trebuie să și-l însușiască și să-i reclame înfăptuirea cât mai grabnică.

MARIN I. BIOLAN,
înv. Pușeni-Vlașca.

CE PROFESIUNI PREFERĂ COPII.

În alegerea profesiei, copiii iau ca model pe una din persoanele care a avut o mai mare influență asupra sufletului lor sau care le-a produs încredere, ori o simpatie deosebită, după cum tot așa de adevărat e că mulți copii urând o persoană, urăsc și profesiunea ce-o îndeplinește.

Cătuși de puțin însă copiii — vorbesc de cei între 7—13 ani — nu se gândesc la rentabilitatea unei profesii. Asta o fac părinții. De aici și multele divergențe între părinți, rude și copii, în alegerea unei profesii.

Toate acestea fiind lucruri prea bine cunoscute de un educator, trec la rezultatul practic, la răspunsul elevilor,

amintind înainte că n'am influențat cu nimic la răspunsurile ce urmează.

Cele 75 răspunsuri sunt luate dela elevii claselor III—VII inclusiv și se clasează numeric, astfel:

a) polițist	2
b) croitor-croitorese	12
c) învățător-învățătoare	14
d) doamnă(?)	5
e) ofițer	2
f) fierar	3
g) plugar	12
h) țarancă	3
i) servitoare	1
j) măcețar	2
l) fotbalist	1

m) tâmplar	5
n) scriitoare	1
o) mecanic	3
p) pantofar	2
r) preteasă	1
s) hornar	1
t) cantonier c. f. r.	1
u) soldat	1
v) jandarm	1
z) farmacistă	1
z) doctor	1
<hr/>	
Total:	75

Înainte de a arăta și felul cum motivează copiii atracția spre profesiunile preferate, relev faptul că mediul a influențat foarte mult răspunsurile. Comuna Aghireș are un mare număr de mineri ale căror soții se îmbracă orășenește și nu lucrează la câmp: deci după ei sunt „doamne”. Aceasta se referă îndeosebi la răspunsul fetelor.

În ce privește procentul cel mai mare, la punctul c) ne-am întrebat și noi învățătorii școlii (—natural după ce i-am compătimit —) și am rămas mirati, căci din Aghireș n'au mers cu droaia, după război, copiii la școala normală, ca aiurea. Un singur elev din comună urmează la școala normală, totuși numeric e profesiunea cea mai dorită. Sărmanii copii! De-ar ști ei distanța ce e între iluzie și realitate!

Iată acum și felul cum motivează ei:

Ofițer: „Când voi fi mare vreau să mă fac ofițer că mă salută soldații și căpitani!”

Croitoreasă: „Eu când voi fi mare vreau să mă fac croitoreasă ca să știu face haine frumoase”. Alta: „...să mă fac croitoreasă, că este cea mai ușoară meserie”. Alta: „...ca să-mi pot face haine frumoase” etc. Alta: „pentru că doresc să am cele mai frumoase și mai multe haine”.

Țărancă: „...aș vrea să fiu țărancă pentru că port costum național frumos” (elevă cl. VI-a).

Prozatoare.

„Eu aș vrea să fiu prozatoare pen-

trucă îmi place foarte mult să povestesc povești și întâmplări” — scrie cea mai bună elevă din cl. VI-a, un element puțin ambițios, dar care de fapt a citit cele mai multe cărți din bibliotecă.

Totuși răspunsul ei ne-a mirat.

Mecanic: „Când voi fi mare, vreau să mă fac mecanic, pentru că-mi place să călătoresc cu trenul și să lucrez cu fier”. elev cl. VI-a).

Doamnă: „Vreau să mă fac doamnă, ca să port haine curate și frumoase” — scrie o fetiță bine îngrijită. Alta: „...eu vreau să mă fac doamnă, pentru că sunt frumoasă”. Am întrebat-o cine i-a spus că e frumoasă? Mi-a răspuns că mamă-sa, și că eu odată i-am zis „domnișoară”. Concluzia ei a fost că „ea e frumoasă”.

Politist: „Aș vrea să mă fac polițist ca să port sabia la picior și să umblu prin satul nostru” (elev cl. V-a).

Preteasă: „Eu când voi fi mare vreau să mă fac preteasă pentru că e mai bine decât să lucrez la câmp și să mă ostenesc” (elevă cl. V-a a celui mai bogat țăran din sat).

Farmacistă: „Eu vreau să fiu farmacistă și să am medicamente când voi fi bolnavă” (elevă cl. IV, fiica med. de circ.)

Măcelar: „Vreau să mă fac măcelar, pentru că îmi place să tai pasări de cașă și îmi place mult carnea și cârnațul” (elev cl. V-a).

Doctor: „Aș vrea să mă fac doctor ca să controlez oamenii cei bolnavi”, (un elev mîlos din cl. VII-a.)

Hornar: „Pentru că meseria asta mi-ar plăcea mai mult” — elev cl. IV.

Servitoare: „După ce fac 4 clase vreau să mă fac servitoare” — scrie o fetiță mai săracă, slab îmbrăcată și care cam rădă multă foame. Astfel ea s'ar vedea ajunsă la ținta ei în viață.

Alta scrie: „...servitoare, croitoreasă sau învățătoare”

Învățător: „Când voi fi mare, vreau să fiu învățător pentru că învăț mai B-

ne" — scrie premiantul cl. III-a. Altul „ca să învăț pe copiii buni și să mă port bine cu ei ca și un părinte. Dar să învețe lucruri bune“.

Invățătoare: „Când voi fi mare vreau să fiu învățătoare, căci ești veselă și nu ești tristă, fiindcă alți copii te fac să fii totdeauna veselă. Dealtfel îmi mai place pentrucă totodată înveți pe copiii, îți aduci aminte despre corp și ți-l îngrijești și nu ești bolnav“. Oare fetița aceasta din cl. VI-a va fi băgat de seamă taina sufletului nostru sbuciumat de multeori și totuși vesel?

Alta: ... „vreau să fiu învățătoare pentrucă voi fi totdeauna cu fete; le-aș învăța multe lucruri bune și când aș fi mai bătrână aș avea totdeauna prin aceste locuri multe fete pe care aș ști că eu le-am învățat cele mai multe lucruri bune. Și cred că și ele s'ar bucura când și-ar aduce aminte de mine“.

E scrisă de o fată foarte simțitoare din cl. VI-a.

Plugar: „Aș vrea să fiu țaran, pentrucă să muncesc și să fiu țaran harnic“.

Altul din cl. VII-a: „Eu în viață aș vrea să fiu țaran-plugar, pentrucă vara îmi place să merg la câmp fiindcă este aer curat“.

Altul: ... „aș vrea să fiu (țaran) plugar pentrucă aerul este mai curat și dacă muncești ești mai sănătos“.

Altul: ... „să fiu tot țaran fiindcă și moșii, strămoșii mei au fost tot țărani dar pentru aceea vreau să știu și carte“ — scrie un elev foarte realist din clasa VI-a.

Altul: „aș vrea să fiu plugar, să mân eu vacile și carul. Eu deaceea vreau să fiu plugar pentrucă plugarii au fost

și moșii, strămoșii tatălui meu. Și cum să fiu eu altceva când nici frații tatii n'au fost altceva decât plugari buni. Și aș vrea să fiu și eu, dar să știu și carte“.

Cea din urmă scrisă de premiantul cl. V-a, o socot tipică, exceptând stilul. Este intruchipată în ea: spiritul conservativ al țaranului nostru.

Mărturisesc că am rămas foarte surprins de multe răspunsuri. Nu atât pentru ceace vor să fie, ci pentru felul cum motivează fiecare alegerea profesiei dorite.

Printre cele multe, am găsit și una de o sinceritate absolută: „Eu când voi fi mare moi (mă voi) face croitoreasă, deși mama ar vrea să învăț carte, pentrucă bine nu învăț, și aceea (croitoria) e tot mai bună pentru ruine“ — scrie o elevă din cl. V-a. Mai adaug că această fetiță lucrează în fiecare zi, în vreme ce eu fac lecții cu cl. IV sau a VI-a. Deci are o înclinare o atracție, o plăcere să lucreze.

De ce-am făcut această anchetă?

Pentru a cunoaște mai mult individualitatea copiilor mei. N'am făcut o singură anchetă. Am un dosar întreg cu diferite chestiuni.

N'am repartizat aceste răspunsuri pe sexe și ani, deoarece nu urmăresc editarea nici unei lucrări pedagogice. Pentru acest scop sunt alții mai chemați decât un prea modest învățător.

O socot însă ca un mijloc eficace în cunoașterea elevilor, și chiar o recomand și altor colegi spre a putea cunoaște mai bine pe reprezentanții clasei lor cu cari zilnic stau de vorbă!

Aghireșu, Martie 1933.

V. F. CALUGĂRU,
inv. Aghireș-Cluj.

CONSTATĂRI PRIVITOARE LA ȘCOALA PRIMARĂ DIN JUDEȚUL TURDA.

Propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de educație adaptat regiunii și analizat în lumina noilor principii pedagogice.

IV.

Comitetele școlare. — Situația materială a școlilor. — De câte clădiri școlare mai avem nevoie în județ.

Sunt aproape 10 ani de când comitetele școlare au înlocuit senatele bisericrești-școlare care funcționau pe lângă școalele primare de ambele confesiuni românești din Ardeal.

Primate cu răceală și de conducători și de țărani, ele s'au luptat cu greutate și nespuse de mari pentru a-și afirma dreptul la viață, consolidându-se pe fiecare zi și luând parte activă la conducerea gospodăriei școlilor noastre.

În multe părți, singur învățătorul a rămas să dea suflet comitetului, părăsit de toți ceilalți intelectuali ai comunei. Preoțimea puțin jignită, prin statificarea școlilor, n'a mai voit să patroneze noile organisme, ba în multe locuri le-a boicotat, dacă nu prin rea voință, cel puțin prin pasivitate, neprimind să facă parte din comitet și ajungând în fruntea lor oameni simpli, fără nici o înțelegere pentru nevoile materiale ale școlii, dar mai ales fără o înțelegere a rolului important educativ pe care îl are comitetul în comună: asigurarea frecvenței, înființarea bibliotecilor, cantinelor, ajutoarea elevilor săraci, etc.

Tot o înțelegere parțială au avut și ceilalți factori administrativi: numele fiind îngreunată cu destule poveri, au primit sarcina de-a întreține școala ca pe o adevărată calamitate. De aici șicane peste șicane la votarea bugetelor, la prevederea școlii cu combustibil, curățitul de vară al localurilor, aplicarea amenzilor. Birourile au fost inundate de corespondență care făcea naveta dela primărie la pretură, la notariat, prefectură, apoi la comitetul școlar județean, revizorat și când se termina filiera, se începea deacapo.

Și de cele mai multe ori, în astfel de împrejurări, școala sta închisă iar copiii tremurau de frig cu mâinile și picioarele înghețate, întocmai ca în schița nemuritoare a lui Caragiale: „Urgent“.

O parte din vină o poartă și învățătorul.

El, — așa cum îl concepem noi — este un factor de echilibru social: trebuie să trăiască într-o prietenie frățească cu toți factorii de conducere ai satului: preot, notar, perceptor, primar, șef de post, etc. Învățătorul nu trebuie să se atașeze nici unui curent care l-ar putea pune în pricină cu oamenii din comună sau conducătorii comunei. Durere, nu s'a întâmplat așa. Fie din cauza pământului cu care a fost împroprietărită școala, fie din lipsă de tact, din mici frecări cu substrat confesional, sau din neînțelegeri cu caracter familiar, raporturile dintre școală și familie sunt rupte și ca o urmare firească, comitetele școlare n'au sprijinul necesar, iar școala suferă neprimind ajutorul bănesc de care are nevoie pentru necesitățile ei curente.

În anul trecut, din contribuțiunea comunală pentru întreținerea școlilor nu s'a putut încasa decât un anumit procent, care variază dela comună

la comună. Se poate spune că acest procent s'a ridicat, în cazurile cele mai fericite, la maximum 50% din totalul contribuțiunii comunale. Comitetul școlar județean se prezintă într'o situație și mai dificilă: el n'a încasat nici măcar 4% din contribuția comit. școlare rurale (58.000 lei dintr'un buget de un milion și jumătate).

Situația aceasta nu este numai un reflex al crizei de astăzi, ci o urmare firească a stărilor noastre administrative, sdruncinate, cu organisme lipsite de un personal pregătit sub raportul profesional, dar mai ales sub cel moral.

Am văzut din datele statistice, că în județ sunt 165 școli primare: Dintre acestea 69 clădiri aparțin Statului, 35 bisericii ortodoxe, 36 bisericii unite iar 25 de localuri sunt închiriate dela săteni. Pentru localurile statificate dela cele 2 biserici surori, în cele mai multe comune, nu se plătește nici un fel de chirie, comuna politică fiind una cu comunitatea bisericească.

Starea localurilor din punct de vedere sanitar este următoarea: 101 localuri în stare bună și bunăoară, 21 în stare multumitoare, iar 443 în stare rea. Starea mobilierului și a materialului didactic o putem cataloga după starea localurilor: unde localul este dărăpănat, și mobilierul și materialul didactic se găsec într'o stare deplorabilă.

În cele mai multe locuri din ultima categorie, e nevoie urgentă de școli noi, căci în actualele clădiri este amenințată direct sănătatea elevilor.

Și acum să ne întoarcem iarăși la statistica elevilor. Din 30.955 elevi (dela 7—16 ani), rămân în județ fără nici o instrucțiune 50%. Fiecare învățător a avut în cifră medie 43 elevi. Considerând că regulamentar un învățător trebuie să aibă 60 elevi, rezultă că am mai putea școlariza cu actualul număr de învățători încă 6000 elevi. Ar mai rămânea deci 9000 elevi fără școală.

Pentru aceștia județul ar trebui să mai construiască 140 de săli de învățământ și 100 de locuințe învățătoresți.

Program vast, care necesită o concepție administrativă unitară și stabilă, o legătură organică între diferitele autorități și-o accentuată dorință de mai bine în sufletele noastre ale tuturor. Elanul, însuflețirea și dorința de mai bine să străbată de sus până jos toate păturile noastre sociale, din toate ramurile de activitate; iar conducătorii să știe canaliza această însuflețire și să o transforme în muncă constructivă de real folos, mai ales pentru pătura rurală, către care noi toți avem obligații mari și ne-discutabile.

În atmosfera de astăzi, această însuflețire cu greu se va mai putea realiza. Ca exemplu tipic, amintesc că o bună parte din localurile începute în campania de construcții a anului 1924, nici astăzi nu sunt terminate. (Lupșa, Urca, Valea-Largă, Albac, Ceanul Mare cătun).

În rezumat: în județul Turda, avem nevoie urgentă să zidim 43 localuri noi, în locul celor rele de astăzi, care distrug numai sănătatea elevilor, să terminăm școlile care s'au început în campania de construcții a anului 1924, să ne gândim cel puțin la 100 locuințe învățătoresți, și 140 localuri noi, pentru populația școlară care rămâne astăzi complet analfabetă din lipsă de școli și învățători.

Cine va urni această problemă care nu se pune numai în județul nostru, va binemerita dela Patrie!

V.

Învățământul particular.

Câteva cuvinte despre învățământul particular. Avem 18 școli confesionale minoritare, repartizate astfel: 9 școli reformate, 4 rom.-cat., 3 anitare și 2 izraelite. Dintre acestea, 12 școli au dreptul de publicitate, iar 6 autorizațiunea de funcționare. Școlile sunt servite de 31 de învățători. Pentru fiecare învățător, revine un număr de 53 elevi. Școlile sunt plasate în localuri corespunzătoare. Merită să fie relevată chestiunea, că minoritarii au putut termina, în ultimii ani, 8 localuri de școli monumentale, complet înzestrate.

În școlile lor se muncește cu râvnă. Lipsește și aici spiritul activ, care ar trebui să fundamenteze întreg învățământul. Biligivismul ce se practică fatal duce la o mecanizare stearpă, mai ales pentru disciplinele naționale.

Ținuta învățătorilor e loială.

În ultimii 7 ani, nici un membru din corpul didactic minoritar n'a fost cercetat disciplinar.

În prezent, școlile minoritare se luptă cu greutăți mari atât în ce privește întreținerea lor materială, cât și în ce privește salarizarea învățătorilor.

VI.

Cum își face personalul de control datoria. — Mijloace de perfecționare.

Revizoratele școlare — dela Unire încoace până astăzi — au fost supuse permanent unor prefaceri, unele mai adânci, altele la suprafață, care au contribuit în mare măsură la dezorganizarea lor. Cu personal administrativ bogat — subrevizori de control și învățători detașați — o bună bucată de vreme, revizoratele școlare au putut face față marilor probleme de organizare școlară, care se puneau după Unire, mai ales în Ardeal.

Dacă s'a putut creia un învățământ românesc, dacă acestui învățământ i s'a dat posibilitatea de-a activa în sens național, iar membrilor corpului dascălesc de-a avea un crez și etic și profesional și de-a fi animați de spiritul de solidaritate în toate împrejurările vieții, toate acestea se datoresc, în cea mai mare parte, personalului de control din învățământul primar. Repararea școlilor deteriorate de război și revoluție, statificarea școlilor confesionale, creierea comitetelor școlare, dotarea școlilor cu biblioteci și cu material didactic, fundarea revistelor și a buletinelor județene, inițierea marelui mișcări pentru noile construcții școlare, creierea atelierelor și a cercurilor culturale au fost tot atâtea etape de organizare școlară, de unde nu poate fi desprinsă persoana revizorului școlar.

Marile congrese dascălești din Ardeal, unde s'au desbătut atâtea chestiuni importante pentru rosturile noastre școlare și pentru revendicările — fie morale sau materiale ale corpului dascălesc, — s'au sprijinit totdeauna pe membrii din corpul de control al învățământului; ei au contribuit în mare măsură la întocmirea programelor, la redactarea rezoluțiilor, iar în calitate de conferențieri au știut să trateze acele chestiuni care aveau o importanță capitală și erau de-o actualitate ardentă atât pentru prestigiul profesional al corpului dascălesc, cât și pentru culturalizarea masselor. Corpul personalului de control a fost osatura pe care

s'au brodat programe, s'au stimulat inițiative și s'au încheșat rândurile învățătorilor în marea asociație de astăzi.

S'a început apoi procesul de destrămăre al revizoratelor școlare, micșorându-se din an în an cercul lor de activitate, tăindu-se personalul auxiliar, schimbându-se personalul de conducere după criteriile vătămătoare și ajungându-se la situația de astăzi cu subrevizor județean, un șef de cancelarie și un secretar, personal absolut insuficient pentru buna gospodărie a școlilor dintr'un județ.

Măsura luată în ultimii ani de a se plăti salariile învățătoresți direct prin revizorii școlari a înstrăinat cu desăvârșire personalul de control de adevăratele lui rosturi, pulverizându-i-se activitatea în lucrări mărunte cu caracter fiscal, corespunzător rolului pe care-l au percepții sau agenții de urmărire.

Neplata salariilor a adus după sine contractarea de împrumuturi — dela bănci, direct prin revizorii școlari — și angajarea serviciilor în lucrări de contabilizare, de popri judecătorești, rețineri pentru polițele protestate, etc.; un labirint întreg de mărunțișuri, care contribuie în mare măsură la osificarea și anchilozarea personalului de control, în forme biurocratice nefericite.

Încetul cu încetul aceste lucrări îi macină entuziasmul și-l coboară la rolul strict de funcționar, cu ore de birou, cu inspecții de șablon și memorii periodice, lipsite de miez și formulând păreri și opinii de circumstanță.

În astfel de împrejurări, activează personalul de control de-o bună bucată de vreme. Nu mai vorbesc de salariu.

Retribuția revizorilor școlari astăzi este inferioară celei primite de către învățătorii urbani, iar deplasările amputate și neplătite cu lunile vin să mai micșoreze și mizeria de salariu ce-o primesc.

De mijloace pentru cultivarea lor profesională sau perfecționarea lor tehnică nu se mai îngrijește nimeni. Chiar și întrunirile periodice ale personalului de control au încetat. Se făceau demonstrații practice cu astfel de ocaziuni, se țineau conferințe instructive, se căutau soluții pentru atâtea și atâtea lipsuri din învățământul nostru public și toți laolaltă ne mai încălzeam și nădăjduiam într'o îndreptare grabnică a necazurilor de care era bătuită școala. Cei slabi de înger primeau putere nouă și încredere în forțele lor, și fiecare își vedea apreciată munca și priceperea sa. Era un stimulent care sădea optimism. Se creia o legătură strânsă între membrii aceleiași profesii, dela modestul subrevizor și până sus la inspectorul general. Sunt neuitate în sufletele tuturor frumoasele conferințe administrative ținute sub președinția defunctului insp. gral Gh. Stoinescu.

Pe vremurile acestea de secetă spirituală și destrăbălare publică, ce minunată și întremătoare ar fi reluarea acestor întruniri și restabilirea raporturilor vechi între slujitorii școlii! Mai ales astăzi, când avem revizori de circumscripție cu pregătire universitară!

S'ar putea vorbi aici și de cursurile de perfecționare organizate pe lângă universități, precum și examenele impuse pentru selecționarea elementelor chemate să conducă județele. Ambele măsuri fiind de dată recentă, plutind încă în faza experimentărilor și schimbându-se dela o zi la alta, nu pot forma obiectul unei discuțiuni serioase și obiective.

Fapt este, că noi simțim nevoia imperioasă de a păstra contactul viu și permanent cu acele așezăminte ale țării, care pot să ne orienteze activi-

tatea profesională, în sens științific, împropiându-ne mereu cunoștințele și punându-ne în situație de a fi buni îndrumători în ale învățământului și buni conducători ai activității spirituale a învățătorilor.

Universitatea ar fi cea mai indicată pentru acest scop. Incercările de până acum ar trebui reluate pe un plan mai larg.

Creierea unor cursuri permanente, obligatorii pentru personalul de control — un fel de extensiune universitară — ar fi mijlocul potrivit de perfecționare și îndrumare profesională. Lucrările periodice pe care le-ar pregăti acești oameni de școală, după indicațiunile profesorilor, ar menține pe deoparte trează conștiința lor profesională, pe de altă parte s'ar putea strânge un vast material documentar asupra stărilor din învățământul nostru primar. Nu este simptomatic, că deși au trecut 14 ani dela Unire, încă n'avem un studiu de sinteză care să oglindească adevărata fizionomie a învățământului nostru public?

Concluziuni.

Am analizat pe toate fețele stările învățământului primar din acest județ. Lipsurile sunt multe. Și mai ales astăzi, când pe zi ce merge se tot accentuează necazurile și nevoile și de pretutindenea se ridică valuri de nemulțumire, școala noastră publică se găsește la o adevărată cotitură istorică.

Toate chestiunile de care am pomenit în legătură cu învățământul — cantine, rolul învățătorilor ambulanți, programa analitică, lucrările practice, ateliere, grădini școlare, biblioteci, manuale, cinematograf, personal de control, etc. sunt numai mijloace prin care putem asigura o bună funcționare a școlilor.

Învățătorului însă îi revine datoria de-a însufleți aceste mijloace, instrumente le-am putea numi — făcând din școală o instituție vie, capabilă să asigure pentru oamenii din comună și copiii încredințați creșterii lui, triumful ideilor mari și generoase, care fac podoaba sufletească a cetățeanului luminat.

Îmbunătățirea adevărată a sistemului de educație va veni însă în cea mai mare măsură dela idealismul sincer și curat al educatorilor.

Pentru a ridica încă o generație de educatori idealști și de-un pronunțat caracter moral este nevoie — după modesta, dar patriotica mea părere — să fie curmată febra de continuă organizare și reorganizare în care este ținută școala românească de ani de zile și să se caute mijloace potrivite pentru scoaterea școlii de sub influența nefastă și păgubitoare a politicianismului.

Toate celelalte slăbiciuni ale școlii se vor înlătura cu timpul, pregătindu-se încontinuu spiritele membrilor corpului didactic pentru înțelegerea noilor principii pedagogice și făcându-se serioase experimentări și în școala noastră.

Depinde deci totul dela „o înțeleaptă politică educativă“.

Turda, 4 Aprilie 1932.

NICOLAE NISTOR,
Revizor școlar al jud. Turda.

ZECE MAI

Amintiri ...

Calde și pline de strălucirea primăverilor și a bucuriilor copilărești, stau în sufletul meu amintirile trecutelor serbări ale zilei de Zece Mai.

Bubuiturile de tun, care ne vesteau zorii zilei, puneau în picioare o lume întreagă: bătrâni cu suflete întinerite; copii plini de neastâmpăr; tineri care-și purtau cu mândrie anii.

Zece Mai era singura zi în care sacalele primăriei isbuteau să astâmpere colbul ulițelor, dând o față nouă târgului, care râdea în bătaia seareului și 'n freamătul podoabei sale tricolore. Din cele mai îndepărtate colțuri mulțimea venea, ca la o chemare sfântă, la „Centru“, pentru a privi defilarea oștilor și a școlărimii. Era atâta lume îngrămădită dealungul străzilor, în așteptarea armatei și atâta entuziasm când treceau soldații încotomănați, încât orașul părea că se clatină sub clocotul sgomotului tunurilor și al chesoanelor, al muzicilor și al strigătelor de bucurie. Simțirea patriotică sporea până la exaltare la apariția steagurilor bătrâne și 'n emoția clipei, nimeni nu se rușina de lacrimile care fără de voie izvorau. Cuvântările care se țineau mergeau la suflet și cu mândria luptelor glorioase dela Grivița și Plevna, gândul nostru sbura peste Carpați... Era rândul nostru, al celor tineri, să sporim gloria românească și generația înaintașă a știut cu prisos să ne pregătească sufletele pentru ziua cea mare...

Nu voiu uita niciodată cel dintâi Zece Mai al războiului nostru: 1917. Peste trupul țării se prăvălise puhoiul armatelor dușmane, foamea și tifosul exantematic. Moldova gemea în cea mai cumplită izolare și sărăcie.

Ne-a scăpat dela peire numai încre-

derea nebună că vom renaște și vom birui. Fără sgomot și neștiută de nimeni, o parte din armata românească s'a refăcut în dosul frontului și când a apărut la revista de Zece Mai, pe platoul Abatorului de lângă Iași, în pas vioi și bine și curat echipată, o piatră s'a ridicat de pe inima tuturor.

Fericiți cei care au văzut acea armată!

Fie iertat colonelul Beloiu (Ardelean de origină) comandantul Regimentului 4 Vânători, prin nu știu ce simpatie care a rămas una din comorile sufletului meu, îmi făcuse cinstea să mă ia de pe frontul Casinului în garda de onoare care avea să prezinte Regelui Ferdinand drapelul bravului regiment, spre a fi decorat cu „*Mihai Viteazul*“. Solemnitatea a avut loc odată cu sărbătorirea zilei de Zece Mai.

Poate mai mult decât o divizie din armata refăcută și sute de ofițeri străini așteptau sosirea Familiei Regale. În mulțimea de ofițeri francezi, ruși, englezi, italieni, americani și japonezi, ochii noștri nu vedeau decât pe unul singur, care depășia pe toți prin proporțiile sale și mai ales prin sufletul său: generalul *Berthelot*.

După ce Regele a decorat drapelele regimentelor 4 și 9 de vânători și un lung șir de viteji invalizi, cărora odată cu decorația le da și o caldă îmbrățișare, oștirea victoriei, care avea să vină, a defilat într'o ținută ce nu-și are egal până astăzi. După defilare maestrul Castaldi, suit pe o tribună improvizată, dădu tonul marșului „La arme“. Mărturisesc că nimeni nu ne-a spus că-l vom cânta, dar simțeam că nu putem încheia o zi măreață fără sfântul jurământ ieșit din dumnezeiasca inspirație a lui Ște-

fa. Iosif. Din mii și mii de piepturi cântarea se înălța cu atâta evlavie și totuși cu bărbăteasca energie, încât emoția noastră cuprinsese întreaga asistență. Alături de noi plâgeau ofițerii străini, cari nu ne știau graiul și poate nici durerea toată nu ne-o înțelegeau, dar simțeau și ei, ca și noi, fiorul clipelor în care binecuvântarea cerului și glasul mormintelor angajau într'un ultim și suprem efort armata română. Atunci Ministrul Vasile Morțun și-a smuls ceasul dela brâu și l-a oferit spre amintire maestrului Castaldi. Când Familia Regală s'a pregătit să părăsească câmpul, uralele sguđuiau văzduhul și la un moment dat autoritatea ofițerilor s'a arătat nepuțincoasă în fața elanului soldaților care, rupând frontul, au înconjurat automobilul Suveranilor, manifestându-și în fel de fel de urări dragostea și credința lor în Țară și în Dinastie. Ce se spunea, cu greu se putea auzi. Inimile noastre vorbeau prin lacrimi care mărturiseau aceeași simțire dela cel mai tânăr ostaș până la Regele iubit. *Era îngăduită această mistică înfrățire cu Regele său, Armatei care peste trei luni avea să smulgă la Mărășești cea mai strălucită biruință.*

Se svonise printre noi că Rușii vor să încerce o revoluție în Iași. Dacă lucrul a fost adevărat, manifestația de dragoste făcută Suveranilor i-a făcut să simtă că nouă ne sta gândul la alte griji mai mari și mai sfinte.

La următorul Zece Mai (1918) Iașii trăiau între bucurie și întristare: ne

revenise Basarabia și ni se impunea pacea dela Buftea. Regele simțea nevoia să știe că întreaga țară este alături de el, *în hotărîrea de a nu semna pacea.* Atunci toate steagurile oștilor au fost aduse la Iași, împreună cu delegații de ostași, spre a fi trecute în revistă. În clipa când Regele ieșia din Mitropolie, bolșevicii ruși au făcut, ei știu cum, cea mai mare mișelie: au aruncat în aer depozitul de munițiuni dela Socola, unde erau peste o mie de vagoane de explozibile. Ce-a fost acolo, nu se poate spune! Regimentul de gardă, 4 Vânători, a avut pierderi mari. Mai mari le-a avut Reg. 2 Grăniceri, care dădea soldaților demobilizați masa de adio. O durere în plus pe țară. Dar sufletul se întărise în durenți, căci toți cei care alergaserăm sub steag știam că suntem sortiți morții.

O singură durere ne-ar fi doborât: aceea de a fi amăgit speranțele fraților subjugăți. Și asta nu s'a întâmplat. Cum am realizat visul neamului, se pare că o știm numai noi, cei care am înroșit cu sânge câmpiile și văile dela Mare, până 'n zidurile Buda-pestei. Iar taina noastră, rămâne numai a morților și a noastră, căci tot mai puțini sunt cei cari vor s'o știe...

De aceea, când flutură steagurile biruinței, cei care-am mai rămas din mândra armată a Regelui Ferdinand ne întoarcem cu gândul la mormintele uitate: *Camarazi! Zece Mai!*

Dimitrie Goga.

Profesor.

C R O N I C A

† *CONTEȘĂ DE NOAILLES*, celebra poetă franceză, româncă de origină (din familia Brâncoveanu) a încetat din viață.

Opera sa e cuprinsă în șapte volume de poeme, aproape toate innuri pentru preamărirea vieții, a soarelui și a luminei.

† *Spiridon Popescu* fost director general al învățământului primar a încetat din viață. A fost unul dintre colaboratorii lui Spiru Haret. Sub formă de scrisori către învățători și preoți a publicat volumul „Contribuțiuni la munca pentru ridicarea poporului” (1904). În li-

teratura s'a făcut cunoscut prin nuvela „Moș Gheorghe la expoziție“, prin „Zori de Iulie (schite)“, „Povestirea unui vânător de lupi, etc.

† JEAN BART (Eugen Botez) autorul cărților: *Jurnal de bord, Datorii uitate, Prințesa Bibița, În Delta, Peste Ocean, Schițe marine, etc.*, a încetat din viață în vârstă numai 59 ani. Ca fost ofițer de marină a fost îngropat în cimitirul militar din București (Duminică 14. V.)

Jean Bart a fost un cunoscutor și un îndrăgostit al mărilor și al depărtărilor, pe care le-a înfățișat cu un talent care s'a remarcat dela primele schițe și a culminat în „*Europolis*“, romanul apărut abia de câteva săptămâni și căruia publicul i-a făcut o primire dintre cele mai bune. Pentru evocarea vieții marinărești Jean Bart a fost un maestru neîntrecut și dispariția sa este o pierdere care se va resimți multă vreme în literatura românească.

REPARTIZAREA POSTURILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR. — Spre a repartiza în mod rațional posturile din învățământul primar în raport cu populația școlară, Ministerul Instrucțiunii a luat următoarele dispozițiuni:

Inspectorii, revizorii și subrevizorii vor completa, pe județe, tablouri cu numele învățătorilor titulari, repartizați pe școale, indicându-se populația școlară a fiecăreia.

Un alt exemplar, cu aceleași date, se va completa cu numele conducătoarelor școalelor de copii mici.

Deasemeni se va întocmi un tablou cu indicarea posturilor dela școalele de copii mici, care prin așezare sau organizare nu-și împlinesc menirea.

Acestea se vor transfera din oficiu în cartierele marginase ale orașelor, în regiunile minoritare sau industriale.

În cazul când postul se transferă în aceeași localitate, titulara postului va fi transferată cu postul din oficiu.

În cazul când postul se transferă în

altă localitate, titulara va fi transferată la o școală primară din localitatea unde a avut postul.

Posturile, cari devin libere de la școalele de copii mici, se vor trece pe un tablou separat, spre a fi repartizate la școalele primare.

Se va alcătui apoi un tablou de posturile libere din învățământul primar, care trebuiesc transferate din lipsă de populație școlară, socotindu-se cel puțin 40 elevi de fiecare învățător.

La școalele cu un singur post, numărul elevilor poate fi și mai mic.

Se vor mai întocmi următoarele tablouri:

Un tablou de posturile dela școalele primare, ocupate de titulari, care din lipsa populației școlare e necesar a fi transferate cu titularii lor.

Un tablou de școalele primare la care a necesar să se înființeze noi posturi.

Alcătuirea acestor tablouri se va face de către comisiile compuse din: inspectorul (revizorul) școlar de circumscripție și subrevizorii școlari (administrativi și de control didactic).

Lucrarea se va face în capitala fiecărui județ între 1—31 Maiu.

Dela 1—5 Iunie inspectorii generali se vor întruni în consiliu pentru coordonarea lucrărilor.

Repartizarea posturilor libere se va face la cerere, publicându-se numele școalelor la care urmează a se transfera posturile cu titularii lor din localitățile cu populație școlară insuficientă.

Publicarea se va face între 5—10 Iunie.

Între 10—20 Iunie, se vor înainta Ministerului cererile de transferare.

Transferările se vor face între 20—30 Iunie după normele care se vor stabili ulterior.

Tot în această perioadă, se va face și numirea cu titlu provizoriu a tuturor absolvenților din seria 1929 și 1930 fete, precum și a învățătorilor dela școalele de aplicație, care au fost înaintați la gr. I.

Pentru posturile rămase libere, se vor face numiri în mod provizoriu dintre absolvenții cu diplomă din seria 1931 băieți și 1931 fete.

Publicarea locurilor vacante se va face între 1—5 Iulie. Cererile se vor înainta Ministerului între 5—15 Iulie.

Numirile se vor face, după propunerile inspectorilor generali, între 15—20 Iulie.

În anul acesta nu se vor face transferări în afară de cele indicate mai sus.

Detășările se vor face între 25—31 Iulie. Cererile de detașări se vor înainta Ministerului între 15—25 Iulie.

EXAMEN DE DIFERENȚĂ. — „Ministerul Instrucțiunii a dat o decizie prin care se suspendă dispozițiile art. 153 din regulamentul de funcționare al școlilor secundare (examenul de diferență dela cursul complementar primar la gimnaziul cu trei clase, până la coordonarea cursului primar cu gimnaziul“.

De această dispoziție a legii învățământului până acuma s'au folosit mai mult minoritarii și îndeosebi Sașii.

PRIMĂRIA DIN BRAȘOV ȘI CULTURA ROMÂNEASCĂ. — Prin bugetul pe 1933 al municipiului Brașov s'a acordat celor 16 școli primare de Stat 1.610.000 lei, iar la școlile minoritare următoarele sume: Școlile evanghelice germane din Cetate 407.000; Școlile ev. germ. din Bartolomeiu 84.000; Școlile ref. ungare 110.000; Școlile r. cat. ungare 169.000; Comitetului șc. de ucenici germani 100.000.

Din aceste date se poate vedea cum Statul nostru susține cultura minoritară, neglijând interesele superioare ale existenței sale.

„**MONITORUL OFICIAL**“ a împlinit 100 de ani de apariție. Cu acest prilej a avut loc o solemnitate în clădirea nouă a „Monitorului Oficial“. Cu acest prilej M. S. Regele Carol II a rostit următoarea cuvântare:

„Sărbătorirea a 100 de ani dela prima

publicațiune oficială a Statului românesc, ne face să vedem drumul parcurs și progresele de întărire al acestui Stat și acestui neam.

Cu toate că „Monitorul Oficial“ nu este decât o rece publicațiune oficială totuși pentru cercetători abili se poate vedea din aceste câteva pagini un întreg suflet. Răsfoind foile îngălbenite de vremuri ale acestei publicațiuni se poate vedea tot zbulciumul, toată lupta de toate zilele a întregului nostru popor.

În această zi fac poporului meu următoarea urare: ca în foile de azi înainte ale acestei publicațiuni să nu se mai vadă nici un sbucium; să nu se vadă decât fericire și bucurii“.

ȘCOALELE NORMALE DIN GHERLA. — „Consiliul de miniștri a decis să se aplice școlilor normale confesionale greco-catolice românești din Gherla, regiul prevăzut prin „legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Beiuș, Brad și Ministerul Instrucției“.

APROBAREA MANUALELOR DIDACTICE — Ministerul Instrucțiunii a dat o decizie prin care se prelungește cu încă un an (1933—1934) aprobarea obținută pentru manualele didactice.

Autorii de cărți școlare, cari doresc să obțină aprobări noi, vor înainta manuscrisele lor până la data de 1 Mai a. c.

Manuscrisele vor fi cercetate până la 1 Iunie când se va da avizul consiliului permanent.

Valabilitatea noilor manuale va fi tot de un an.

Ministerul are în studiu introducerea monopolului cărților didactice. Este o măsură greu de realizat.

SURPLUSUL DE ÎNVĂȚĂTORI. — După datele statistice adunate la Ministerul Instrucțiunii în luna Iunie a. c. vor absolvi școlile normale 1786 băieți, 1147 fete, 264 conducătoare, adică 3197 normalişti și 487 seminarişti. La acest număr

de noi învățători se adaugă cei 6300 ab-solvenți ai școlii normale din seriile anterioare rămași neplasați. Vom avea deci: 8497 de postulanți. Dintre aceștia nu vor putea fi plasați decât maximum 2000 și aceștia numai ca suplinitori.

Ministerul va trebui să caute soluții eficace ca mulțimea mare de învățători fără post să poată fi plasată. Una dintre soluții este reducerea anilor la 30 pentru pensionarea din oficiu.

Va suferii poate Casa Pensiilor, dar nu se va arunca în nesiguranță mii de forțe tinere.

CRUCEA ROȘIE A TINERIMEI din Anglia face în fiecare an un apel de înfrățire adresat copiilor din întreaga lume. La acest apel li s'a răspuns astfel din România:

„Ca un cântec voios de primăvară, che-

marea voastră frățească, iubii camarazi din Țara Galilor, și-a găsit răsunet în inimile noastre. Noi elevii și elevele din România, însuflețiți de acelaș gând, vă trimitem salutul nostru și vă exprimăm dorința de a ne vedea, cunoaște și înțelege, pentru ca dragostea dintre noi să fie pentru lumea întreagă o mângâiere și o speranță“.

CĂTRE CITITORI. — *Primum zilnic, din partea cititorilor, scrisori de simpatie și încurajare pentru munca pe care o desfășurăm în cadrele acestei reviste.*

Mulțumim călduros tuturor prietinelor și-i rugăm ca'n cercul lor de cunoșcuți, abonați la revistă, să stăruiască pentru achitarea abonamentului. E cel mai mare bine pe care-l pot face revistei.

REDACTIA.

C ă r ț i - R e v i s t e

ZIUA CĂRȚII. Ziua de 20 Maiu a. e. va fi consacrată sărbătoririi cărții. O ședință solemnă va avea loc la Fundația Carol I din București, presidată de M. S. Regele.

Bibliotecile centrelor universitare au fost invitate să organizeze expoziții de cărți rare și cărți vechi. Librăriile vor avea în vitrine numai cărți românești.

MARIN BICIULESCU ȘI ION V. TASSU. — *Lumea lui Gogoneață.* Poezii -- Dialoguri — Scenete în versuri. Cartea Românească. Prețul 30 lei.

Cărticica aceasta ilustrată frumos dă material potrivit pentru elevii dela grădinile de copii și cei din cl. I. și II primară. Versificația ușoară înlesnește memorizarea poeziilor și din partea elevilor minoritari.

Este potrivită și pentru premiile școlare.

(C. I.)

MARIN BICIULESCU ȘI ION V. TASSU. — *Cale Greșită,* nuvelă în legătură cu orientarea profesională. Cartea Românească, București. Lei 20

Broșura aceasta este o lectură ușoară și folositoare fetelor din cursul complementar al școlii primare, care voiesc să se îndrepte spre învățătura mai înaltă. O recomandăm pentru premii și bibliotecile școlare.

*

SAVA GOLUMBA: *Cărticică de cântece* pe una și două voci, pentru elevii cursului inferior al școlii secundare. — Prețul 20 lei.

În această cărticică de prof. S. Golumba a cules cele mai frumoase cântece patriotice. Ele pot fi cântate și de elevii cursului complementar. Cărticica se poate comanda dela librăria Cioflec, Cluj. O recomandăm călduros.